

ภาพสะท้อนจาก ข้อมูลลูกค้าธุรกิจ ของ NCB ชี้ว่า กลุ่มธุรกิจขนาด จิ๋วน่าห่วง... แม้ เศรษฐกิจเริ่ม ทยอยฟื้นตัว

- จากการศึกษาและประมวลผลข้อมูลบัญชีลูกหนี้ธุรกิจของบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด (NCB) พบว่า แม้จะพ้นช่วงวิกฤตจากไวรัสโควิด-19 และเศรษฐกิจกำลังทยอยฟื้นตัว แต่กลุ่มธุรกิจขนาดจิ๋วอย่างไร้ใครและซัพเปอร์ไมโครยังเป็นกลุ่มที่เปราะบางต่อการฟื้นตัว
- อุตสาหกรรมขายส่งและขายปลีก ซ่อมยานยนต์และจักรยาน ก่อสร้าง อุตสาหกรรมการผลิต รวมไปถึงและอุตสาหกรรมขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า ยังเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่เห็นภาพการฟื้นตัวไม่ชัดเจน และอาจมีผลกระทบทำให้ธุรกิจขนาดจิ๋วต้องเผชิญกับปัญหาสภาพคล่องต่อเนื่องภายหลังวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19
- ดังนั้น นับว่ายังเป็นโจทย์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในระยะข้างหน้าในการให้ความช่วยเหลือและดูแลกลุ่มธุรกิจดังกล่าว เพื่อให้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ในระยะยาว เพราะด้วยจำนวนธุรกิจที่มีอยู่น้อยและมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจฐานราก

ศูนย์วิจัยกสิกรไทยได้ทำการศึกษาข้อมูลบัญชีลูกหนี้ธุรกิจจากฐานข้อมูลสถิตินิติบุคคลซึ่งไม่สามารถระบุตัวตนได้ของบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด (NCB) จำนวน 1.75 ล้านบัญชี¹ ครอบคลุมผู้ให้บริการสินเชื่อที่เป็นสมาชิก NCB ทั้งหมด ทั้งที่เป็นสถาบันการเงิน (Bank) ซึ่งหมายรวมถึงธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) และผู้ให้บริการที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-Bank) โดยข้อมูลนี้ที่เกิดขึ้นเป็นหนี้ที่มาจากสัญญาสินเชื่อจริงจากผู้ให้บริการสินเชื่อที่เป็นสมาชิก NCB ซึ่งสามารถสะท้อนภาพรวมหนี้ธุรกิจของระบบได้

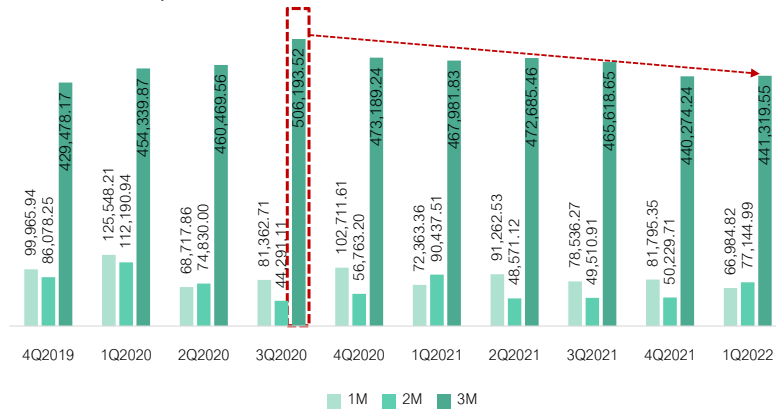
ผลจากการศึกษาดังกล่าว ศูนย์วิจัยกสิกรไทย พบประเด็นเกี่ยวกับหนี้ธุรกิจในระบบ ดังนี้

- ภาคธุรกิจได้ผ่านช่วงที่แย่มากที่สุดจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 แล้ว โดยสังเกตจากยอดคงค้างหนี้ธุรกิจที่ค้างชำระเกิน 90 วัน (3M) ที่ปรับตัวลงจาก 506,193.52 ล้านบาท ในไตรมาส 3 ปี 2563 มาอยู่ที่ระดับ 441,319.55 ล้านบาท ในไตรมาส 1 ปี 2565 ขณะที่สัดส่วนยอดหนี้ธุรกิจค้างชำระกลุ่ม 3M ต่อยอดคงค้างหนี้ธุรกิจทั้งหมด ก็ลดลงจากร้อยละ 5.7 ในไตรมาส 3 ปี 2563 มาที่ร้อยละ 4.5 ในไตรมาส 1 ปี 2565 เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี การที่ยอดหนี้ค้างชำระของภาคส่วนธุรกิจลดลง ส่วนหนึ่งน่าจะเป็นเพราะมาตรการช่วยเหลือภาคธุรกิจในช่วงโควิด-19 จากธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และสถาบันการเงินเจ้าหนี้ ไม่ว่าจะเป็น

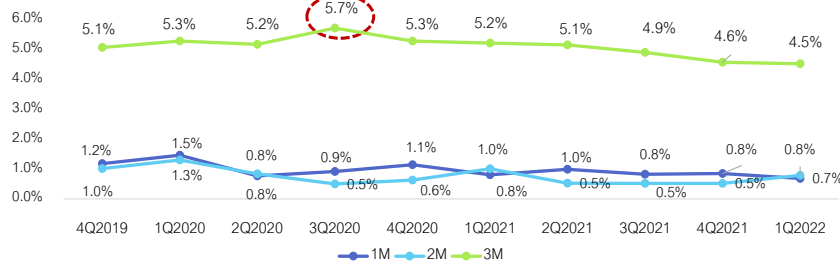
¹ เป็นข้อมูลบัญชีลูกหนี้ธุรกิจที่มีการตัดบัญชีทิ้งรวมออกไปแล้ว โดยเป็นข้อมูลจนถึงไตรมาส 1 ปี 2565

มาตรการช่วยเหลือและการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับลูกหนี้ ตลอดจนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loans) สินเชื่อฟื้นฟูฯ และโครงการพักทรัพย์พักหนี้ที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ไตรมาส 2 ปี 2563

ยอดคงค้างหนี้ธุรกิจที่ค้างชำระในระยะต่างๆ

สัดส่วนยอดหนี้ค้างชำระต่อยอดคงค้างหนี้ทั้งหมด

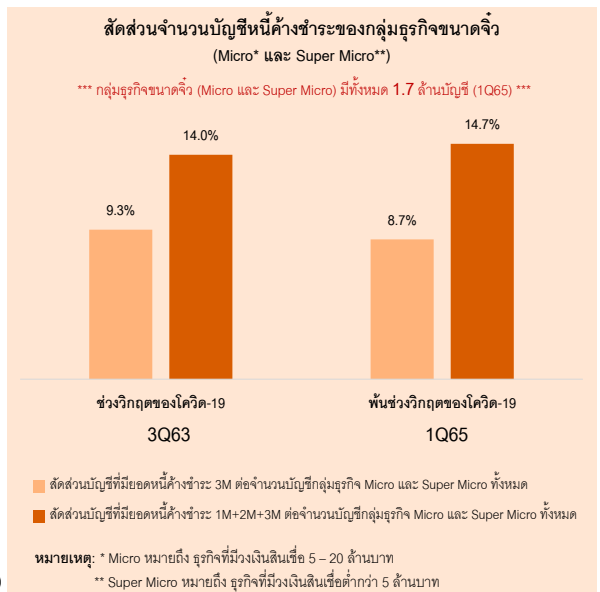
หมายเหตุ: 1M หมายถึง กลุ่มธุรกิจที่มีหนี้ที่ค้างชำระระหว่าง 1 – 30 วัน
 2M หมายถึง กลุ่มธุรกิจที่มีหนี้ค้างชำระมากกว่า 30 วัน แต่ไม่เกิน 90 วัน
 3M หมายถึง กลุ่มธุรกิจที่มีหนี้ค้างชำระเกิน 90 วัน

ที่มา:ฐานข้อมูล NCB, ประมวลผลโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

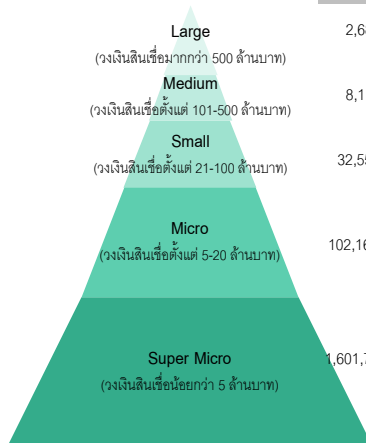
ลูกหนี้ธุรกิจไทยฟื้นฝ่าโควิด แต่ยังคงดูแลกลุ่มผู้ประกอบการขนาดจิ๋ว (Micro และ Super Micro)

- ภาพรวม**
  - ยอดหนี้ธุรกิจค้างชำระเกิน 90 วัน ลดลงจากจุดสูงสุดที่ 506,193.52 ล้านบาท (3Q63) สู่ 441,319.55 ล้านบาท (1Q65)
  - และมีสัดส่วนเมื่อเทียบกับยอดคงค้างหนี้ธุรกิจโดยรวม ลดลงจากร้อยละ 5.7 ใน 3Q63 มาที่ร้อยละ 4.5 ใน 1Q65)
- ผู้ประกอบการขนาดใหญ่และขนาดกลาง (Large และ Medium)**
  - เห็นภาพคุณภาพหนี้ที่ดีขึ้นตั้งแต่ช่วง 1Q64 แม้ว่าจะประสบปัญหาการมีหนี้ค้างชำระระยะสั้น (1M และ 2M) มากกว่ากลุ่มธุรกิจขนาดอื่นๆ ในช่วงแรกของโควิด-19
- ผู้ประกอบการขนาดเล็ก (Small)**
  - คุณภาพหนี้ที่ดีขึ้นในช่วงปี 2564 สอดคล้องกับทิศทางของกลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลาง
- ผู้ประกอบการขนาดจิ๋ว (Micro และ Super Micro)**
  - ยอดหนี้ค้างชำระ 1M และ 2M ยังคงเพิ่มขึ้นภายหลังวิกฤตโควิด-19
  - ธุรกิจที่ต้องจับตา ได้แก่
    - อุตสาหกรรมขายส่ง และขายปลีก ซ่อมยานยนต์และจักรยาน
    - อุตสาหกรรมก่อสร้าง
    - อุตสาหกรรมผลิต
    - อุตสาหกรรมขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า (ในกลุ่ม Super Micro)

ที่มา: ฐานข้อมูล NCB, ประมวลผลโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

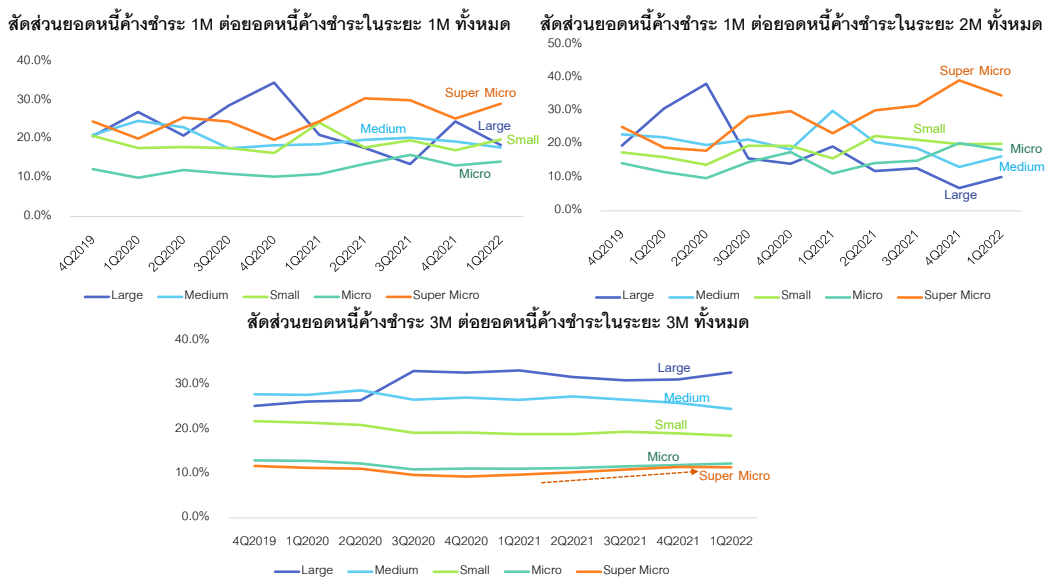
● หากพิจารณาในมุมมองขนาดของธุรกิจ พบว่า กลุ่มธุรกิจขนาดจิ๋วอย่างไมโครและซูปเปอร์ไมโครยังเป็นกลุ่มที่เปราะบางต่อการฟื้นตัว โดยจะเห็นได้จากการที่กลุ่มธุรกิจไมโครและซูปเปอร์ไมโคร (มีวงเงินสินเชื่อ 5-20 ล้านบาท และต่ำกว่า 5 ล้านบาท ตามลำดับ) ประสบ

ที่มา:ฐานข้อมูล NCB, ประมวลผลโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

ปัญหาหนี้ค้างชำระระยะสั้นระหว่าง 1 วัน ถึง 30 วัน (1M) และมากกว่า 30 วัน แต่ไม่เกิน 90 วัน (2M) ที่เพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดตั้งแต่ช่วงไตรมาส 2 ปี 2564 โดย ณ ไตรมาส 1 ปี 2565 กลุ่มธุรกิจไมโครและซูปเปอร์ไมโครมีสัดส่วนยอดหนี้ค้างชำระ 1M ต่อยอดหนี้ค้างชำระในระยะ 1M ทั้งหมด รวบรวมร้อยละ 14.3 และร้อยละ 29.3 ตามลำดับ ขณะที่สัดส่วนยอดหนี้ค้างชำระ 2M ต่อยอดหนี้ค้างชำระในระยะ 2M ทั้งหมด รวบรวมร้อยละ 18.4 และร้อยละ 34.8 ตามลำดับ สวนทางกับกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดกลาง ซึ่งทั้งสองกลุ่มหลังนี้ปรากฏสัญญาณการฟื้นตัวของคุณภาพหนี้ที่เห็นได้ค่อนข้างชัดเจนตั้งแต่ช่วงไตรมาส 1 ปี 2564 ตามอานิสงส์จากการทยอยฟื้นตัวทางเศรษฐกิจและมาตรการให้ความช่วยเหลือต่างๆ โดยในไตรมาส 1 ปี 2565 มีสัดส่วนยอดหนี้ค้างชำระ 2M ต่อยอดหนี้ค้างชำระในระยะ 2M ทั้งหมด ปรับตัวลงมาที่ร้อยละ 10.2 และร้อยละ 16.4 ตามลำดับ

สัดส่วนยอดหนี้ค้างชำระในระยะต่างๆ (1M, 2M, 3M) จำแนกตามขนาดธุรกิจ

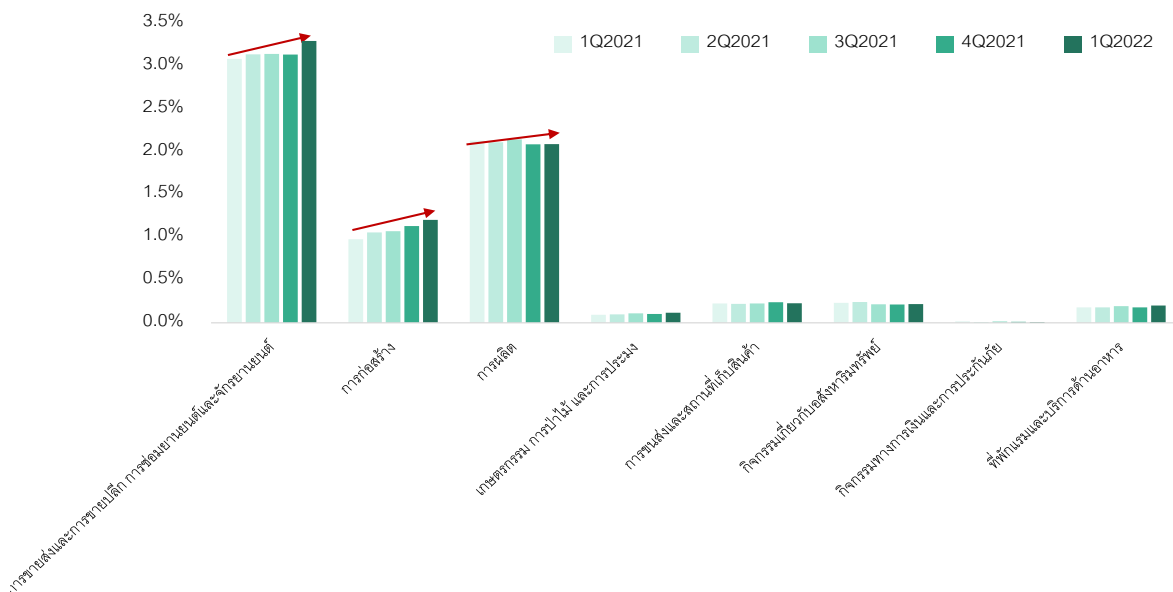

หมายเหตุ: Large หมายถึง กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีวงเงินสินเชื่อมากกว่า 500 ล้านบาท
 Medium หมายถึง กลุ่มธุรกิจขนาดกลางที่มีวงเงินสินเชื่อตั้งแต่ 101 – 500 ล้านบาท
 Small หมายถึง กลุ่มธุรกิจขนาดเล็กที่มีวงเงินสินเชื่อตั้งแต่ 21 – 100 ล้านบาท
 Micro หมายถึง กลุ่มธุรกิจขนาดไมโครที่มีวงเงินสินเชื่อตั้งแต่ 5 – 20 ล้านบาท
 Super Micro หมายถึง กลุ่มธุรกิจซูปเปอร์ไมโครที่มีวงเงินสินเชื่อต่ำกว่า 5 ล้านบาท

ที่มา: ฐานข้อมูล NCB, ประมวลผลโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

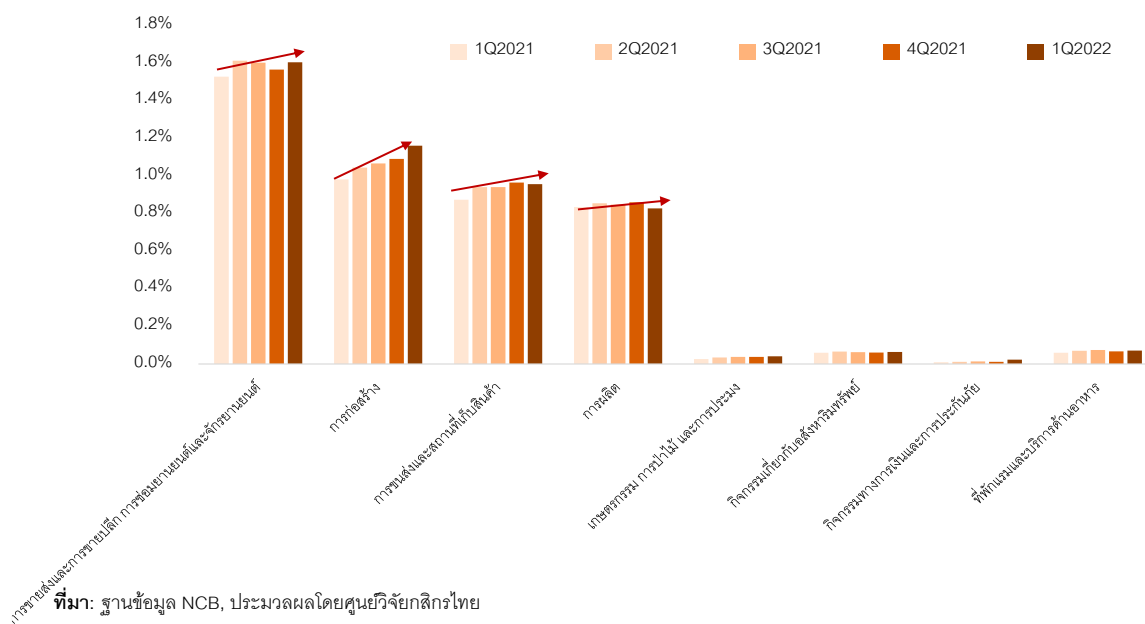
• เมื่อพิจารณาในมิติประเภทอุตสาหกรรม จะพบว่า ธุรกิจขนาดจ๋วทั้งไมโครและซูปเปอร์ไมโครยังมีภาพการฟื้นตัวที่ไม่ชัดเจนในอุตสาหกรรมขายส่ง และขายปลีก ซ่อมยานยนต์และจักรยาน อุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมการผลิต รวมไปถึงอุตสาหกรรมการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า และหากพิจารณาในรายละเอียดของธุรกิจในกลุ่มไมโครซึ่งมีจำนวนประมาณ 102,164 บัญชี ณ ไตรมาส 1 ปี 2565 พบว่า บัญชีค้างชำระทั้งหมด (1M 2M และ 3M) ของธุรกิจไมโครในอุตสาหกรรมเปราะบางดังกล่าว มีสัดส่วนประมาณ ร้อยละ 6.8 ของจำนวนบัญชีกลุ่มธุรกิจไมโคร แบ่งเป็น อุตสาหกรรมขายส่งและขายปลีก ซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ ร้อยละ 3.3 อุตสาหกรรมก่อสร้างร้อยละ 1.2 อุตสาหกรรมการผลิตร้อยละ 2.1 และอุตสาหกรรมขนส่งและสถานที่เก็บสินค้าน้อยกว่าร้อยละ 0.2 สำหรับธุรกิจในกลุ่มซูปเปอร์ไมโครนั้น มีจำนวนบัญชี ณ ไตรมาส 1 ปี 2565 รวมทั้งสิ้น 1,601,745 บัญชี ในจำนวนนี้มีสัดส่วนบัญชีค้างชำระทั้งหมด (1M 2M และ 3M) ของธุรกิจซูปเปอร์ไมโครในอุตสาหกรรมเปราะบางประมาณร้อยละ 4.5 แบ่งเป็นอุตสาหกรรมขายส่งและขายปลีก ซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ ร้อยละ 1.6 อุตสาหกรรมก่อสร้างร้อยละ 1.2 อุตสาหกรรมการผลิตร้อยละ 0.8 และอุตสาหกรรมการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้าน้อยกว่าร้อยละ 1.0

Micro: สัดส่วนจำนวนบัญชีที่มียอดค้างชำระในระยะต่าง ๆ (1M+2M+3M) ต่อจำนวนบัญชีธุรกิจ Micro ทั้งหมด

ที่มา: ฐานข้อมูล NCB, ประมวลผลโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

Super Micro: สัดส่วนจำนวนบัญชีที่มียอดค้างชำระในระยะเวลาต่างๆ (1M+2M+3M) ต่อจำนวนบัญชีธุรกิจ Super Micro ทั้งหมด

● แม้ว่าจากข้อมูลของ ธปท.ล่าสุดในไตรมาส 3 ปี 2565 จะต่อภาพให้เห็นถึงสถานการณ์คุณภาพหนี้ของธุรกิจเอสเอ็มอี (มีวงเงินไม่เกิน 500 ล้านบาท) ของระบบธนาคารพาณิชย์ที่ลดลงจากร้อยละ 7.04 ในไตรมาส 1 ปี 2565 มาที่ร้อยละ 6.78 ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2565 แต่ก็ยังนับว่าสูงเมื่อเทียบกับช่วงก่อนโควิด เนื่องด้วยการฟื้นตัวของเศรษฐกิจที่ยังไม่ทั่วถึง และภาคธุรกิจยังมีความท้าทายจากต้นทุนการดำเนินงานธุรกิจที่เพิ่มขึ้น จึงคาดว่าจะทำให้สถานการณ์คุณภาพหนี้ของกลุ่มธุรกิจขนาดจิ๋วอย่างไมโครและซูเปอร์ไมโคร ยังเป็นประเด็นติดตาม โดยเฉพาะเมื่อมาตรการให้ความช่วยเหลือต่างๆ ของทางการได้สิ้นสุดลง เหลือเพียงการปรับโครงสร้างหนี้ตามแนวนโยบายของแต่ละสถาบันการเงินเท่านั้น นอกจากนี้ เนื่องจากธุรกิจที่ฟื้นตัวช้าจากโควิดของกลุ่มไมโคร และซูเปอร์ไมโคร ยังเผชิญปัญหาเชิงโครงสร้างทั้งจากการแข่งขันของธุรกิจรายกลางและใหญ่ รวมถึงปัญหาอำนาจซื้อของภาคครัวเรือนจากปัญหาหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูง ขณะที่ความสามารถในการปรับตัวอยู่ในกรอบจำกัดทั้งจากความรู้ การเข้าถึงเงินทุนใหม่เพิ่มเติม และการใช้เทคโนโลยีหรือก้าวทันการค้ายุคดิจิทัล ดังนั้น จึงยังอาจทำให้ไม่สามารถเกาะอานิสต์การฟื้นตัวของการใช้จ่ายในประเทศที่ยังหวังพึ่งการฟื้นตัวของการท่องเที่ยวเป็นหลักนี้ ได้อย่างเต็มที่

ด้วยข้อจำกัดต่างๆ เหล่านี้ จึงทำให้กลุ่มธุรกิจขนาดจิ๋วอย่างไมโครและซูเปอร์ไมโคร จึงยังเป็นโจทย์ใหญ่ของทางการและภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในระยะข้างหน้าในการร่วมกันหาทางออกเพิ่มเติม ได้แก่

- 1) มิติของการช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อสร้างเสถียรภาพด้านรายได้ระยะยาวให้กับธุรกิจขนาดจิ๋วเหล่านี้
- 2) มิติด้านเงินทุน ไม่ว่าจะเป็นการปรับโครงสร้างหนี้เฉพาะหน้า เติมนทุนเพิ่มเติมในรายที่ยังสามารถประคองตัวได้ รวมถึงการเพิ่มการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบ ซึ่งทางการสามารถสนับสนุนสถาบันการเงิน

ได้ผ่านการลดต้นทุน และเพิ่มความสะดวกรวดในการดำเนินงาน ขณะเดียวกัน ก็ส่งเสริมการแข่งขันระหว่างผู้ให้บริการ เพื่อเพิ่มโอกาสให้กับธุรกิจขนาดจิ๋วในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบที่มีเงื่อนไขดีกว่าเดิม

นอกจากนี้ ในการปล่อยสินเชื่อข้างต้น ยังควรต้องเน้นการดูแลคุณภาพหนี้ควบคู่กันไปด้วย และอาจต้องมีการปรับเกณฑ์การกำกับดูแลและมาตรฐานการปล่อยสินเชื่อของผู้เล่นในตลาดให้มีมาตรฐานเดียวกัน ไม่เอาเปรียบลูกค้า

3) *มิติของการส่งเสริมความรู้ทางการเงิน* โดยควรมุ่งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการขนาดจิ๋วเหล่านี้ (ซึ่งในหลายกรณี จะประกอบธุรกิจในภาพของบุคคลธรรมดาหรือธุรกิจในครอบครัว) มีความรู้ความเข้าใจด้านการเงิน โดยเฉพาะความรู้ทางการเงินฝั่งธุรกิจ อาทิ การบริหารจัดการบัญชี ความรู้ทางบัญชีธุรกิจ การบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กิจการดำเนินงานภายใต้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ตรวจสอบได้ รองรับการเติบโตของกิจการ และยกระดับการเข้าถึงบริการทางการเงินที่ซับซ้อนขึ้นในอนาคต

ทั้งหมดนี้ ก็เพื่อช่วยต่อลมหายใจให้ธุรกิจและเศรษฐกิจรากฐานส่วนหนึ่งให้เดินต่อไปได้อย่างมั่นคงในอนาคต

Disclaimers บทความ บทวิเคราะห์ หรือบทวิจัยนี้ จัดทำขึ้นโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด และบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ต่อสาธารณะ ข้อมูลที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้จัดทำโดยอาศัยข้อมูลเชิงสถิติข้อมูลเศรษฐกิจการเงินจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ อย่างไรก็ตาม บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด และบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด ไม่ยืนยันและไม่รับรองถึงความครบถ้วนสมบูรณ์หรือถูกต้องของข้อมูล จึงไม่รับผิดชอบต่อการนำเอาข้อมูล ข้อความ ความเห็น หรือบทสรุปที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ ไม่ว่ากรณีใดๆ บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด และบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด มีสิทธิ์แต่เพียงผู้เดียวในทรัพย์สินทางปัญญาของรายงานฉบับนี้ และขอสงวนลิขสิทธิ์ในข้อมูลที่ปรากฏในเอกสารนี้ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ประโยชน์ ทำซ้ำ ดัดแปลง นำออกแสดง ทำให้ปรากฏ หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนไม่ว่าด้วยประการใดๆ ซึ่งข้อมูลในเอกสารนี้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนในเชิงพาณิชย์ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด และบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด เป็นการล่วงหน้า นอกจากนี้ การกล่าว คัด หรืออ้างอิงข้อมูลบางส่วนตามสมควรในรายงานฉบับนี้ ไม่ว่าในบทความ บทวิเคราะห์ บทวิจัย ในเอกสารหรือการสื่อสารอื่นใด จะต้องกระทำโดยถูกต้องและไม่เป็นการก่อให้เกิดการเข้าใจผิด หรือความเสียหายแก่ บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด และบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด รวมทั้งต้องรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในข้อมูลของ บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด และบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด และต้องอ้างอิงถึงฉบับที่และวันที่ในเอกสารฉบับนี้ของ บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด และบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด โดยชัดเจน”